

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XI. Sigebertus epocham sive temporis consignationem addidit de suo,
itemque numerum Episcoporum & Abbatum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

patuum concessionem significandam nondum erat instituta, ut suo loco dicitur.

VIII. Sextum argumentum robustum est: quod petitur ex Romani Pontificis electione, quæ Caroli ætate & in exordio principatus Ludovici Pij libera fuit ab interventu Principis. Non moror edictum Ludovici Pij, quod adducit, quoniam illo non excluditur necessitas consensus regij post electionem. Solo testimonio Flori Magistri nitor, cujus verba describit ad annum DCCCXIII. *In Romana Ecclesia, inquit, usque in presentem diem cernimus absque interrogatione Principis, solo dispositionis (adde divinæ) iudicio, & fidelium suffragio, legitime Pontifices consecrari. [Vide Baluzij Notas ad hunc locum Flori, post Notas ad Agobardum pag. 152.]*

IX. Nos verò hujus synodi falsitatem ostendi posse putamus tribus aliis argumentis. Primum est, quòd isto decreto tribuatur Carolo patriciatus dignitas, quam tamen jure hereditario possidebat ex pactis initis inter Pippinum Regem & Stephanum Papam. Quare à Stephano quarto, & antea à Paulo primo Hadriani decessoribus, in literis ad eum datis dicitur Patricius Romanorum. Vnde Romam accedens isto anno DCCCLXXIV. fuit susceptus ab Hadriano cum venerandis crucibus & signis, sicut mos est Exarchorum aut Patriciorum Romanorum; ut observavit Anastasius. Secundum petitur ex testimonio Flori Magistri in tractatu de electione Episcoporum, quem scripsit circa annum octingentesimum vigesimum, ubi consensum Regis consuetudine inductum docet. Incognita ergo fuit illi erudito viro hæc constitutio Hadriani & universalis synodi. Adde Lupi Ferrariensis epistolam: qui de jure Regum in electionibus stabiliendo tractans, omne robur trahit à concessione Zachariæ; ut ostensum fuit superius. Recentior erat & firmior auctoritas Hadriani & synodi universalis: quam, si extitisset unquam, Lupus non omisisset. Tertium argumentum suppeditant duæ Hadriani epistolæ datæ ad Carolum; ex quarum altera anno DCCCLXXXIV. scripta docemur Episcoporum in regno Longobardico constitutorum ordinationes ab Hadriano factas post cleri & plebis decretum ad se missum. Ex altera anni DCCCLXXXVII. ad discimus Caroli desiderium ut Episcopi Ravennatis electio non fieret absque Missorum suorum interventu. Cui respondet Hadrianus, id nunquam factum; sed morem istum observatum etiam temporibus Pippini Regis, ut decreto cleri atque plebis ad sedem apostolicam perlato, proprium antistitem sibi consecrandum Ravennates peterent.

X. Attamen licet de vitio seu potius falsitate hujus synodi constet, nolim Sigebertum imposturæ reum facere. Etenim ille habet auctorem, quem laudet, Leonem octavum sedis apostolicæ invasorem. Ejus constitutio, in Romana synodo edita in gratiam Ottonis primi, extat apud Gratianum & apud Theodoricum Nihemum: quam falsi quoque arguere nititur vir summus, sed nullo argumento. Quin potius vix de illius veritate dubitare licet, si rei tunc gestæ ordo consideretur. Otto Imperator Romanus accessit anno nongentesimo sexagesimo tertio: cujus adventu territus Ioannes XII. Papa, clam ex urbe discessit. Quid post hæc gestum fuerit narratur apud Luitprandum lib. v. cap. v. i. *Cives verò, inquit, sanctum Imperatorem cum suis omnibus in urbem suscipiunt, fidelitatemque promittunt, hæc addentes & firmiter jurantes, nunquam se Papam electuros aut ordinaturos præter consensum atque electionem Domini Imperatoris Ottonis Caesaris Augusti filiique ipsius Regis Ottonis.* Coacta dein synodo, Ioannes evocatus cum conventui sistere se nolisset, depositus est per summam audaciam, & Leo octavus ejus loco substitutus. Cum autem Otto se recepisset Spoletum, Ioannes in urbem rediit, Leone fuga sibi consulente, quem deposuit Ioannes; & ipse paulò post infeliciter periit. Ejus loco Romani elegerunt Benedictum quintum. Sed Imperator comparato exercitu Romam repetiit. Statimque collecta synodo, Benedictus damnatur, perjurij crimine inter cetera illi exprobrato, ut testis est idem continuator Luitprandi. *Numquid inficiari potes, aiebat Leo Papa, præsentis Domino Imperatori juramento promississe nunquam te cum ceteris Romanis Papam electuram aut ordinatorem absque illius filiique sui Ottonis Regis consensu? Quid aliud expectandum erat post ista quàm ut Romanorum promissio, pœna Benedicti jam sancita, ipsius quoque Leonis pontificatum gerentis auctoritate in synodo confirmaretur; ut factum docent constitutionis tunc editæ verba concepta apud Gratianum.* Ceterùm Leo dignitati suæ consulere volens, ostendit nihil novum à se in Ecclesiam inferri, sed sequi se Hadriani exemplum, qui similem prærogativam Carolo contulit. *Ad exemplum, inquit, beati Hadriani apostolicæ sedis antistitis, qui Domino Carolo victoriosissimo Regi Francorum & Longobardorum patriciatus dignitatem & ordinationem apostolicæ sedis & investituram Episcoporum concessit.*

XI. Post Leonis octavi testimonium Sigebertus non poterat dubitare de facti veritate. Epocham sive temporis consignatio-

nem addidit de suo. Patriciatu collatio ad-
git illum ut, quantum fieri posset, rem pro-
moveret ad exordia regni Carolini. Potuisset
ponere synodum in primo adventu Caro-
li. Sed Ticinum tunc obsessum erat, non-
dum captum. Porro juxta Leonis verba
concessa fuerant electiones Carolo Regi
Francorum & Longobardorum. Quare ex-
pectandum fuit tempus adepti regni Italiae,
post deditioem Ticini & Desiderij Regis.
Itaque ut omnia congruerent, commentus
est secundum Caroli adventum post Papiam
captam. Habitam quoque synodum ab Ha-
driano scripsit, ex eodem Leonis rescripto,
quod integrum extat apud Theodoricum
Nihemum; licet mentio synodi desit apud
Gratiani compendium. Quod autem Sig-
bertus addit de numero Episcoporum & Ab-
batum, necessum est ut è penu sua deprom-
perit, volens synodo auctoritatem quandam
ex illo numero centum quinquaginta trium
Episcoporum & Abbatum addere. Sed de
Leonis constitutione ejusque sententia di-
cendum erit suo loco, cum ex verbis ejus
investiturarum episcopaliu[m] usus mana-
verit.

CAPVT XIII.

Synopsis.

I. Ludovicus Pius Imperator in integrum restituit
electionum formam. Notatus Ansegisus Abbas, qui
leges Capitularium confudit.

II. Oppressa enim antea erat electionum libertas.
E proprio clero eligi debere Episcopos constituit, &
absque pecunia datione. Olim lege generali Episcopi
eligiabantur è clericis dioeceseos. Curia placium.

III. Leo primus praecepit ut ex Presbyteris ejusdem
Ecclesiae, vel ex Diaconis, Episcopus eligatur. Sub-
diaconos quoque eligi permisi Urbanus secundus, nem-
que Innocentius tertius. Presbyteros quoque rusticana-
rum parochiarum eligi posse docet Ludovicus Pius.

IV. Tum praecepit ut electiones in futurum peragan-
tur absque datione munerum. Quod aulam praeceptum
respicit, quae pretio plerumque sacerdotia addicebat.
Probatum ex Gregorio Turonensi.

V. Veteres illam sacerdotiorum nundinationem se-
verissime prohibuerunt.

VI. Sub pretio enim redigi non debet gratia quae
vendi non potest; ut inquit Concilium Chalcedonense.
Illa tempestate quaestio completaebatur electionem
persona & consecrationem & in Ecclesia certa institu-
tionem. Explicatus canon Chalcedonensis. Unde com-
mercium vendendorum sacerdotiorum, simoniaca ha-
resis dicta est à Gregorio magno.

VII. Electionem & ordinationem obnoxias esse cri-
mini simoniae probatur auctoritate Leonis Imperatoris.

VIII. Iustinianus quoque venalitatem suffragio-
rum in electionibus & ordinationibus prohibuit. Usum
tamen enthronificorum approbavit. Explicatur ejus
Novella. Notatus Gotofredus I. C.

IX. Clerici pro infirmatione persolvebant emphani-

stica. Iustinianus explicatus in Novella 56.

X. Auctoritate Gregorij magni vetitum est ne quid
ordinatoribus aut clericis ministrantibus daretur pro
ordinatione, neque Notariis ob traditionem charta-
rum.

XI. Florentini Jurisconsulti publice olim docuerunt
Præbendas vendi posse absque simonia. Sed Summo-
rum Pontificum decretis jugulata est sententia illa.

XII. Avo Caroli magni, Presbyteri sine titulo
ordinati, pretio comparabant Ecclesias. Quae audacia
repressa tum fuit in Concilio Turonensi.

ADDITIO.] Emendatum caput A multis, ex-
de aetate & qualis ordinis. Subdiaconos quoque ad epis-
copatum eligi posse pronuntiavit Urbanus secundus in
Concilio Beneventano. Notantur Corretores Roma-
ni, qui hanc Beneventanam synodum interpretantur
de ea quae sub Victore tertio habita est. Eduntur acta
Concilij Beneventani sub Urbano secundo habiti.

I. **P**OST propagatam feliciter per di-
versas provincias victricibus Caroli
armis Christianam fidem, & constitutam in
plerisque capitibus ecclesiasticam discipli-
nam, Ludovicus Imp. ejus filius in exordio
regni obscuratam vel potius extinctam ele-
ctionum formam, petentibus Episcopis, in
integrum restituit. Quod ille praestitit anno
DCCCXVI. edicto suo quod Aquisgrani
edidit post habitam eo loco celeberrimam
Episcoporum synodum; nuncupavitque
Capitulare, usitato illa aetate vocabulo, eò
quod decisiones illo comprehensa per ca-
pita sive capitula digesta essent. Confede-
rat Ansegisus Abbas, qui quatuor libros Ca-
pitularium collegit, hoc Ludovici Capitu-
lare cum alio quod Aquisgrani editum fue-
rat à Carolo anno septingentesimo octua-
gesimo nono. Sed ista discrevit subtiliter vir
eruditissimus Iacobus Sirmondus tomo se-
cundo Conciliorum Galliae. Quae distinctio
magnam lucem adfert iis quae de electioni-
bus à Carolo neglectis superius disputata
sunt & postea dicentur.

Ludovicus itaque capite tertio Capitu-
laris, quod est caput octuagesimum quintum
libri primi Capitularium, precibus Episco-
porum exoratus, seu, ut ille loquitur, or-
dini ecclesiastico assentiens, electionum ve-
terem usum restauravit: Sacrorum canonum
non ignari, ut in Dei nomine sancta Ecclesia suo
liberius potiretur honore, ad sensum ordini eccle-
siastico praeuimus; ut scilicet Episcopi per ele-
ctionem cleri & populi secundum statuta canonum
de propria dioecesi, remota personarum & mune-
rum acceptione, ob visum meritum & sapientie do-
num eligantur, ut verbo & exemplo sibi subjectis
usquequaque prodesse valeant.

II. Oppressam antea fuisse significat ele-
ctionum libertatem. Quippe quod hic de-
cernit, id agere se profiteretur ut Ecclesia suo
liberius potiretur honore. At verò non so-
lam votorum libertatem restituit; sed etiam